



מורשת החימוש של עוצבת "געש" במלחמות ישראל



מלחמת ששת הימים - הקדמה



במאי 1967 מערך החמוש הנפרס התנהל בצורה הבאה : בשלושה פיקודים מרחביים ובעוצבות. בדרך קבע, נמצאו תחת הפיקודים המרחביים רק כוחות הגנה מרחבית ויחידות תחזוקה. בעת מלחמה היו מרחבים אלה אמורים לקבל תחת פיקודם עוצבות ואמצעי תחזוקה נוספים לפי המשימות שיטיל עליהם המטה הכללי. אולם היו חטיבות ואוגדות אשר "ידעו" באיזה פיקוד נועדו לפעול. היחידות האורגניות של מפקדת גייסות השריון תוחזקו ע"י הסדנא הגייסית.

בעת ההיא, עוצבות צה"ל אורגנו כבר בארבע מפקדות אוגדה משימתיות (אוגדה חמישית נמצאה בראשית התארגנותה) אך באוגדות אלה הייתה המערכת הלוגיסטית מבוססת לא על מערכת לוגיסטית אוגדתית אלא על יחידות המשנה של החטיבות, או על תמיכה מן הדרגים שמעליהן. בשלב זה הצליחו האוגדות הנ"ל להטמיע רק נוהלי אג"מ הנוגעים לשליטה בדרג המסתער והמסייע, אך לא נוהלים וגורמי תחזוקה שבעתיד נועדו להיכלל באגד התחזוקה האוגדתי. גורמים אלה נועדו לכלול גדוד שירותי חימוש, גדוד רפואה, גדוד הספקה ויחידות שליטה.



מלחמת יום הכיפורים - הקדמה



יום שבת השישה באוקטובר 1973, יום כיפורים תשל"ד. בעוד רבים נמצאים בבית הכנסת או נחים בבתיהם, פרצה המלחמה וכבר התנהלה פעילות קדחתנית ביחידות חימוש רבות. ההתרעה על כוננות נתקבלה עוד ביום ה' בלילה. חטיבות שריון אחדות החלו כבר להתארגן, מחסני החירום פתחו שעריהם ושדרות טנקים החלו להיערך למסע הארוך. במקביל, החלה הערכות בסדנאות החיל. מרבית הסדנאות היו במצב של כוננות מיום שישי בערב. בשעות הצהריים יחידות חימוש אחרות כבר החלו בגיוס המילואים שלהן. במלחמות העבר תרומתו של חיל החימוש הייתה בעיקר בשלב ההכנה ובשלב שלאחר המלחמה. לעומת זאת במלחמה זו באה לידי ביטוי פעולתו של החימוש דווקא במהלך הקרבות כמכפיל ומשלב כוח. בימי המלחמה הראשונים כל כלי שתוקן והוחזר לקרב שיפר את מאזן הכוחות לטובתנו. "אם להשוות את מכונת הלחימה לתזמורת, סדנאות החימוש היו כלי ההקשה שלה. במלחמה הזאת אולי יותר מכל אלה שקדמו לה, הן הכתיבו את קצב האש בקו החזית..." (אהרון בכר - ידיעות אחרונות)



מלחמת שלום הגליל - הקדמה



ב-1 באפריל 1981 החלו כלים רבים לזרום למפקדות ולבסיס החימוש בפיקוד צפון. שנה לאחר מכן, ב-21 לאפריל 1982, נהרג חייל צה"ל וחייל שני נפצע ממוקש שהוטמן סמוך לכפר טייבה בדרום לבנון. במאי נורו פגזי קטיושה אל הגליל. השיא היה כשמחבל מארגונו של אבו-נידאל ניסה להתנקש בשגריר ישראל בלונדון - שלמה ארגוב. בישראל הוחלט - יוצאים למלחמה בלבנון. כוחות החימוש החלו להתרכז בפיקוד צפון.

מספר המחש"פ תא"ל במיל' בן ציון בן בשט: "החל ביום החמישי ללחימה ועד היום השמיני למלחמה, פעלו בלבנון שלושה צוותים ששרטטו מפות חילוצים. הגדוד סייע בידי צוות החילוץ בפינוי הכלים הפגועים מלבנון אל העורף הישראלי. את בעיית חלקי החילוץ פתר חיל החימוש יחד עם אג"א. לראשונה בתולדות צה"ל הובאו חלקי חילוף בטיסה.

מלחמת שלי"ג הייתה מבחנו של חיל החימוש בתחום המבצעי, במלחמה זו גם נבחנו פיתוחיו ובראשם טנק המרכבה".



מבצע חומת מגן - הקדמה



מבצע "חומת מגן" היה הפעם הראשונה מאז מלחמת "שלום הגליל" שבו הוצאו הכלים מההחסנה היבשה שבה נשמרו. הכשירות הגבוהה של הכלים שיצאו ממחסני החירום לא הייתה מקרית. במשך השנים יישמו אנשי החימוש ביחידות אלו את הלקחים, למדו את התקלות האופייניות, שיפרו את הטיפולים וביצעו אחזקה נכונה. האחזקה הנרחבת והיסודית, אשר בוצעה כהכנה ללחימה, הוכיחה את עצמה במבצע "חומת מגן", עת אמל"ח הפלדה שעט לעבר ערי הגדה ללא תקלות.

"וכך, מלבד חילוץ טנקים וכלי רכב שהתקשו לצלוח את הסמטאות הצרות שבערי הגדה", מספר קצין החימוש הראשי תא"ל זכריה חי, "עבר חיל החימוש בהצלחה, גם את מבחן כשירותם של הימ"חים - יחידות מחסני החירום."